

«Ранг Посла зобов'язує».

Стаття Станіслава Лазебника про Юрія Богаєвського

'The Rank of Ambassador Obliges'.

Stanislav Lazebnyk's article about Yuri Bohayevsky

Юрій БОГАЄВСЬКИЙ,
ветеран дипломатичної служби,
Надзвичайний і Повноважний Посол

УКРАЇНА ЗАВЖДИ БУЛА ДЛЯ НЕЇ РІДНОЮ ЗЕМЛЕЮ

Статтю подано за редакцією автора

З Вірою Вовк на її запрошення в неї вдома в м. Ріо-де-Жанейро

Мої чергові спогади цього разу пов'язані, на жаль, із сумною подією, яка сталася 16 липня нинішнього року. Того дня на 97-му році свого життя померла Віра Вовк, видатна бразильська письменниця українського походження.

Смерть цієї чудової людини стала відчутною втраченою не лише для її друзів та української громади у самій Бразилії, до якої вона емігрувала в 1949 році, а й в інших країнах, у тому числі й в Україні, в якій Віра Вовк мала багато шанувальників її неповторної, захоплюючої та зворушливої поетичної творчості.

У своїй передмові до книги Юлії Григорчук «Про-за Віри Вовк: виміри сакрального» доктор філологічних наук Людмила Тарнашинська наголосила на тому, що ця бразильська письменниця «без перебільшення можна сказати – окреме явище в українській літературі загалом і в еміграційній літературі зокрема», що вона «одна з найбільш загадкових письменниць сучасності».

Не вдаючись до аналізу такої цікавої книги, виданої ще в 2016 році, я рекомендував би уважно її прочитати, оскільки вона «розкриває невідомі сторінки життєпису та широкі обрії прозового доробку української письменниці з Бразилії».

Заслугують уваги, як я вважаю, й інші публікації про Віру Вовк, зокрема стаття доктора фізико-математичних наук Миколи Григорчука під до-сить промовистою назвою «Вона ввібрала в себе нектар світових культур»

(газета «Слово просвіти», ч. 15, 13–19 квітня – 2017 р.) написана ним до її 90-річчя; а також велике інтерв'ю з нею в м. Ріо-де-Жанейро відомого українського журналіста Михайла Сороки під назвою «Віра Вовк: я в усьому і завжди – насамперед українка» (газета «Слово просвіти», ч. 15, 13 – 19 квітня 2017 р., 16, 20 – 26 квітня 2017 р.).

Я познайомився з Вірою Остапівною (саме так я постійно звертався до неї) як новопризначений в 2001 році Надзвичайний і Повноважний Посол України в Федеративній Республіці Бразилія. Невдовзі між нами встановилися дружні відносини, які збереглися й після завершення в 2006 році моєї почесної й дуже відповідальної дипломатичної місії в цій державі (за сумісництвом були ще Болівія, Венесуела та Еквадор).

Скажу щиро й відверто: знайомство й спілкування з такою неординарною особистістю, якою була Віра Вовк, стали ще однією особливою сторінкою в моїй дипломатичній біографії.

Ми неодноразово зустрічалися як у Ріо-де-Жанейро, так і в Києві, коли вона приїздила до України.

Перед тим, як розповісти про найбільш пам'ятні для мене зустрічі з нею, вважаю за доцільне привернути увагу тих, хто може й не знати цього або зовсім не надавав цьому значення, що прізвище Віри Вовк – літературний псевдонім Віри Остапівни Селянської. Повне ж її хрещене ім'я після народження 2 січня 1929 року в невеликому містечку Бориславі на Львівщині – Віра Лідія Катерина Селянська. Її дід мав прізвище Вовк, яке змінив на Селянський після одруження

Прогулянка в Ріо-де-Жанейро. Попереду: за праву руку Віру Вовк тримає Генеральний консул України в Ріо-де-Жанейро Ігор Тумасов, за ліву руку – Посол України Юрій Богаєвський. 2004 рік

З Вірою Вовк у Національному лінгвістичному університеті (м. Київ, 2014 р.)

з Катериною Селянською, бабусею Віри. А образний нею літературний псевдонім означав передусім повернення до родинного прізвища.

Якось при нашій черговій зустрічі я розповів Вірі Остапівні про те, що моя рідна бабуся Уляна Олексіївна (мама моєї рідної мами Марії Семенівни) та два її брати Архип і Леонтій також мали прізвище Вовк, а коли бабуся вийшла заміж за Семена Костенка вона також стала Костенко.

Віра Остапівна з цікавістю сприйняла мою розповідь і це, як я відчув, ще більше зміцнило наші дружні відносини.

В моїх спогадах під назвою «Ми не шукали своєї долі, вона сама обирала нас» («Україна дипломатична», 2016 р.) серед моїх бразильських приятелів я назвав і Віру Вовк, якій 27 квітня 2004 року від імені тодішнього Президента України я мав честь вручити почесну державну нагороду – Орден Княгині Ольги III ступеня. Урочиста церемонія відбулася в Бібліотеці Руй Барбоза в присутності її друзів і Генерального консула України в м. Ріо-де-Жанейро Ігоря Тумасова. Для мене то була надзвичайно хвилююча подія.

Під час її чергового приїзду в Україну 23 жовтня 2014 року в Київському національному лінгвістичному університеті відбувся семінар, присвячений відомій бразильській письменниці Кларисе Ліспектор, в якому Віра Вовк і я також узяли участь.

Наприкінці заходу, який проводили за кошти Уряду Бразилії, вона оголосила про своє рішення передати одержаний нею від Міністерства закордонних справ Бразилії гонорар (1500 доларів США) за її участь у семінарі на потреби Збройних сил України. При цьому Віра Вовк попросила мене як колишнього Посла України в Бразилії прийняти ці кошти й передати їх за призначенням. Таке її благородне рішення було дещо несподіваним для мене, але я з вдячністю сприйняв його. Водночас вона дала згоду на те, щоб такі кошти були передані родинам наших військовиків, які загинули в боротьбі за територіальну цілісність України та в яких залишилися малі діти.

Матеріальну допомогу від бразильської письменниці я передав (у гривнях) трьом таким родинам на Київщині, про що докладно поінформував Віру Остапівну після її повернення до Ріо-де-Жанейро.

Не можу не згадати про ще одну пам'ятну для мене, але, на жаль, останню зустріч із Вірою Вовк у Києві. Вона відбулася 25 квітня (в мій день народження) 2017 року в Музеї Києво-Могилянської Академії, де на урочистій церемонії їй було вручено диплом Почесного доктора цієї

На церемонії вручення Вірі Вовк диплома почесного доктора Києво-Могилянської академії. Я – другий зліва (1 ряд), м. Київ, 25 квітня 2017 р.

відомої наукової установи. Мені також було надано можливість виступити з поздоровленням на її адресу.

В своїх спогадах про цю поїздку до України та участь у такому заході вона згадала й тих, хто в своїх виступах сказав добре слово на її адресу. Про мій короткий виступ вона написала, що говорив і «мій давній друг Посол Юрій Богаєвський». Для мене таке її визнання було несподіваним, але вельми приємним.

То була остання подорож Віри Остапівни до рідної для неї землі.

Того ж року, 24 жовтня, я одержав від неї її книжечку таких спогадів під назвою «Місячне павутиння» з дарчим надписом «На спогад дійства в Києві. Сердечно Віра Вовк».

Про останнє перебування в Україні вона також написала: «Мені було дозволено ще раз побути в моїй Україні, побачити незабутні мені місця й лиця, обійняти дорогих мені людей». Дуже зворушливо!

Так склалася її доля, що протягом 86 років, починаючи 1945 року, вона проживала на чужині: спочатку в Німеччині – 10 років, потім у Празі – 3 роки, й 73 роки – в Бразилії. Протягом усіх років Віра Вовк пройшла тяжкі випробування, але в її серці завжди була Україна.

У згаданих вище спогадах вона написала й таке: «Однак старання для України я ніколи не вважала своєю заслугою, тільки своєю повинністю».

Під час свого виступу в Києво-Могилянській Академії я назвав Віру Вовк великою українкою. Такою вона завжди була для мене і такою залишатиметься в моїй пам'яті.